

Larisa Stase Mureșan și Vladimir Jurăscu

Anne, care-și pune poalele în cap, la propriu, e mai aproape de Can-Can, decât de cancanurile posibile la curtea regală! De la Scribe la Caragiale e totuși ceva mai mult decât un pas, iar «lumea» de la curtea reginei Anne Stuart (1665—1714) nu se împacă deloc cu «lumea» din **D-ale carnavalului** să zicem, oricât ar fluiera «lordul» Bolingbroke (1678—1751) **La donna e mobile...**

În condițiile date, rămîne apreciabilă doar paradoxala fluentă a reprezentăției, grație unor strădanii actoricești pe care publicul le răsplătește adesea cu aplauze. Căci și Irene Flamann în Regina

Anne, și Larisa Stase Mureșan în Ducea de Marlborough, și Vladimir Jurăscu în Lordul Bolingbroke sînt bine distribuți și au destul farmec personal ca să facă față situațiilor «regizorale» în care sînt puși. Puțin prea rustică, în context, evoluția Suzanei Macovei (Abigail), corectă, cea a lui Miron Nețea (Marchizul de Torcy). Cu o dicție deficitară și o prezență scenică mai curînd ponosită decât strălucitoare, Cristian Cornea, în Mosham, ne încredințează că obiectul disputelor feminine poate fi adesea derizoriu.

VICTOR PARHON

ÎNTRE COMEDIA DE SALON ȘI GRAVITATE

UN REGAT PENTRU UN ASASIN de Peter Karvas. Traducerea: Jean Grosu
 ● TEATRUL NAȚIONAL DIN TÎRGU-MUREȘ ● Data premierei: 15 septembrie 1991 ● Regia: Gheorghe Jora
 ● Scenografia: Labancz Clara ● Distribuția: Dan Glasu [Algernon O'Hara], Marinela Popescu [Vivian Eger-ton], Aurel Ștefănescu [Sir Milington], Ion Săsăran [Brinsley Peel], Constantin Săsăran [Dr. Abraham Palmerston], Monica Ristea [Margot Higham], Vasile Vasiliu [Lord Clarenton], Elena Jițcov [Charlotte Arbutnoth], Cornel Popescu [Jonathan Buckle], Nicolae Cristache [Cecil Grey], Dan Ciobanu [Christopher Brown], Alexandru Făgărășan [Ministru al Guvernului].

Pentru deschiderea noii stagiuni, Teatrul Național din Tîrgu-Mureș, secția română, s-a oprit asupra tragicomediei lui Peter Karvas, amuzant-ironic intitulată în românește de traducătorul ei, Jean Grosu, **Un regat pentru un asasin**, amintindu-ne astfel de strigătul disperat al lui Richard al III-lea: «Un regat pentru un cal».

Plasarea acțiunii într-o Anglie tradiționalistă la cumpăna dintre veacul nostru și cel trecut aparține, în text, modalității aluzive, metaforice, utilizate în timpul regimului dictatorial și totalitarist, semnificațiile ei fiind însă mult mai largi, cu trimiteri directe către contemporaneitate și mai ales către un univers dezumanizat, către o lume a formelor goale, dominată de egoism, de dorința exteriorizărilor.

Ceea ce trebuia să rămîna o simplă metaforă s-a transformat, în spectacolul montat de Gheorghe Jora, într-o cursă, iar precizările de loc și timp au devenit prea pronunțate, mai ales în costume, costumul poliștului Algernon O'Hara sugerînd originea lui scoțiană, la fel ca și costumul lui Sir Milington, directorul închisorii, sau hainele cadriate ale pușcărișului Cecil Grey. Tot costumele, de data aceasta moderne, ale celorlalte personaje, îndeosebi ale eroinelor, în linii contemporane, întăresc ideea că ne aflăm într-o Anglie de azi, estompînd posibilitatea receptării sensurilor de autentică generalizare existente în piesă.

Dincolo însă de aceste elemente, spectacolul are ritm și mai ales beneficiază de o trupă omogenă, care joacă cu antren, plăcere și amuzament, subliniind laturile comice ale acțiunii și situațiilor, aco-

© Nicolae Cristache, Dan Glasu și Al. Ștefănescu

perind, cu excepția finalului, numai această componentă a scriiturii dramatice. Doar finalul, conceput ca un «stop-cadru», cu personajele înghețate în poziții sugestive și rostirea gravă a ultimelor cuvinte: «Sîntem buni pentru că ne este teamă», trimite și la substratul tragic al operei, dar el nu este suficient pentru rezolvarea raportului comic-tragic ce ar fi trebuit să fie prezent pe parcursul întregului spectacol.

Lăsînd la o parte aceste observații și analizînd interpretarea actoricească, se poate evidenția coeziunea trupei. Într-un decor funcțional, cu o notă de «grandoare comică» și «ironic-pretințioasă», dată de prezența unei scări de vapor într-o încăpere fastuoasă — decor creat de Labancz Clara, cu dominante maronii, exis-

tente și în unele costume —, se desfășoară acțiunea piesei. În Vivian Egerton, Marinela Popescu are farmec și vivacitate, Dan Glasu i-a conferit polițistului Algernon O'Hara stîngăcie obraznică și furie neputincioasă; Aurel Ștefănescu îl joacă pe Sir Milington, directorul închisorii, cel preocupat de organizarea cît mai «șocantă» a sărbătoririi instituției respective.

Dar «partea leului» îi revine lui Cornel Popescu, interpretul contabilului «cu idei», Jonathan Buckle, cel ce propune soluția ideală, «execuția publică». Cornel Popescu își înzestrează personajul cu «eleganță englezească», cinism, siguranță ce se topesc însă în groază atunci cînd își dă seama că superiorii săi sînt gata să-l oblige a fi el însuși asasinul. Un actor

cu multiple posibilități comice, cu capacitatea metamorfozării rapide se dovedește și tînărul Nicolae Cristache în rolul lui Cecil Grey, pușcăriașul vicelan-naiv, gata să facă orice pentru a scăpa de închisoare, dar ferm în refuzul său de a asasina.

Peisajul caracterologic este completat cu umor amar și ironie caustică de Vasile Vasiliu în rolul Lordului Clarenton, de Elena Jițcov, (Charlotte Arbutnoth) de Ion Săsăran (Brinsley Peel), Constantin Săsăran (doctorul Abraham Palmerston), Dan Ciobanu (Christopher Brown) și Alexandru Făgărășan, caricaturală apariție a unui ministru. O prezență scenică plină de haz creează Monica Ristea în Margot Higham, umplînd întregul spațiu cu temperament și explozie de energie feminină.

Plăcerea cu care interpreții joacă această piesă în cheia comediei de salon îi cerește pe spectatorii ce-i răsplătesc cu aplauze la scenă deschisă, cîștigați mai degrabă de vorbele de spirit și de încurcăturile jucate cu mult ritm decît de sensul ascuns al situațiilor, rîsul înlocuind clipele de meditație sau posibilitatea descoperirii conotațiilor. E bună sau nu soluția găsită de regizor?, m-am întrebat la sfîrșitul spectacolului. În fața aplauzelor prelungite de la premieră am înclinat să spun: da. Dar după ce am plecat, am încercat și un sentiment de părere de rău. Aș fi dorit, parcă, mai puțin amuzament și mai multă strîngere de inimă, o mai mare spaimă în fața unei lumi dispuse să asiste la o execuție doar pentru fastul unei aniversări. Consider că textul lui Peter Karvas are sarcasm, iar gravitatea problemelor dublează mereu aparența comică a întâmplărilor, fapt aproape ignorat în spectacolul de la Tîrgu-Mureș.

ILEANA BERLOGEA

TRANSPARENȚA DISCURSULUI REGIZORAL

SCENE DIN VIAȚA UNUI BĂDĂRAN de Dumitru Solomon ● TEATRUL «BACOVIA» DIN BACĂU ● Data premierei: 29 septembrie 1991 ● Regia: Dan Alecsandrescu ● Scenografia: Clara Labancz ● Distribuția: Dinu Apețrei (Al), Livius Rus (Filip), Viorel Baltag (Osman), Ioana Ene (Cela), Florina Nițu (Ema).

La Teatrul «Bacovia» noua stagiune a debutat cu o piesă din dramaturgia originală, fapt mai mult decît îmbucurător într-un peisaj repertorial dominat de nume, unele sonore, e drept, din literatura universală. Regizorul Dan Alecsandrescu, autorul montării băcăuane cu Scene din

viața unul bădăran de Dumitru Solomon, își motivează opțiunea pentru text invocîndu-i actualitatea (fierbinte, cum se spune), percutanța observației morale, concentrația ideatică și, nu în ultimul rînd, teatralitatea scriiturii. Mai mult, regizorul consideră această punere în scenă «o rezistență personală față de invazia parvenitismului intelectual». Important este, însă, fără doar și poate, să cîștige, prin spectacolul său, adepți și susținători în această nobilă rezistență.

Piesa lui D. Solomon e o replică inspirată la *Mizantropul* lui Molière avînd, dincolo de problematica generală, de ordin spiritual, tăișul satiric ascuțit «la zi». Căci drama intelectualului și a condiției sale în societate nu e de dată recentă, dar în anu-

me momente ea devine mai acută ca oricînd. Se pare (spun așa în mod eufemistic, pentru că nu mă pot lipsi de terapia iluziei) că un astfel de moment este și cel pe care-l traversăm noi acum, în drum triumfal spre Europa și spre economia de piață. Totul s-a transformat în tranzacție, «mărfuri», care mai de care, s-au scos la tarabă, «totul e de vînzare». Ei bine, eroul lui Solomon, numitul Al, e împotriva acestei stări aberante și luptă din răspuțeri să-și păstreze intacte atribuțele unui ins pentru care important e să aibă «cerul înstelat deasupra și legea morală» în sine. Ca orice intelectual adevărat el va fi deci «în opoziție», contracarînd, cu fermitate, fără nici un dubiu de atitudine, manevrele atît fățișe, cît și «oculte» ale veleitarului Osman.

Dincolo de conflictul dintre ideal și real, dintre autenticitate și impostură, dintre puritate (cea a principiilor, bineînțeles) și corupție există în piesă un lirism